

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/69831
7/69833
7/70000
7/70120

Sayı : E-99074258-610-174
Konu : Soru Önergesi

30/09/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 18.08.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1064372 sayılı yazınız.
b) 19.08.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1066309 sayılı yazınız.
c) 22.08.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1065370 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Muş Milletvekili Şevin COŞKUN'un 7/69831, Mardin Milletvekili Tuma ÇELİK'in 7/69833, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Yıldırım KAYA'nın 7/70000, ilgi (c) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili D. Müsavat DERVİŞOĞLU'nun 7/70120 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (6 Sayfa)

MUŞ MİLLETVEKİLİ ŞEVİN COŞKUN'UN 7/69831 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız tarafından okullarda uygulanan öğretim programlarında; eşitlik, aile hayatının önemi, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, demokrasi, her türlü ayrımcılık vb. konular üzerinde önemle durulmaktadır. Öğretim programlarına uygun olarak hazırlanan ders kitapları ile diğer öğretim materyalleri de metin, etkinlik ve görsellerle desteklenmektedir.

Bakanlığımız ders kitapları ile öğretim materyalleri öğretim programlarına uygun olarak ve "Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği"nde yer alan hükümler dikkate alınarak, Anayasa ve kanunlara aykırı hususlar içermeyecek, insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımla hazırlanmaktadır. Ders kitapları ile öğretim materyallerinde metinlerde ve görsel öğelerde kullanılan kız ve erkek öğrenci sayıları denk tutulmaya çalışılmış, aile ile ilgili kazanımların işlendiği bölümlerde ailede demokratik yapı ve işleyiş ile anne baba rolleri özenli bir şekilde ifade edilerek kadın erkek eşitliğine dikkat çekilmiştir. Metinler ile etkinlik görselleri tasarlanırken cinsiyet ayrımcılığını çağrıştırmayacak öğelerin seçimine özen gösterilmiş ve kadın erkek eşitliğini yok sayan, görmezden gelen ya da zedeleyen anlayışların yer almaması konusunda azami dikkat gösterilmiştir.

Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen İnsan Hakları Eylem Planı'nda yer alan Bakanlığımızın sorumlulukları kapsamında Faaliyet No 4.4.g'ye ilişkin olarak; Bakanlığımıza bağlı ilköğretim ve ortaokullarda okutulan İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesinin zorunlu ve seçmeli dersler öğretim programlarında insan hakları, hak, hukuk, adalet, eşitlik, özgürlük, demokrasi, hak ve özgürlüklere saygı, birlikte yaşama kültürü, etik değerler, kurallara uymanın önemi, adaletli olma, temel haklar, çocuk hakları, kadın hakları gibi konularda her türlü ayrımcılığı reddeden kazanım ve açıklamalara yer verilmiştir.

Uygulanmakta olan İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi'nde "İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi" dersi, 4. sınıf düzeyinde haftalık 2 ders saati olmak üzere zorunlu olarak yer almaktadır. Bununla birlikte okul öncesinden ortaöğretim düzeyine kadar birçok dersin öğretim programında, öğrencilerin sosyal anlamda kadın-erkek eşitliğine yönelik farkındalıkların geliştirilmesine yönelik kazanım ve açıklamalar yer almaktadır. Örneğin İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Öğretim Programı'nda "İnsanların hak ve özgürlükler bakımından eşit olduğunu bilir. Eşitliğin kurallar ve yasalar ile güvence altına alındığına değinilir." Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda "SB.6.6.6.Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder. Pozitif ayrımcılık, ekonomik, siyasal ve toplumsal temsil gibi olumlu, kadına şiddet ve cinsiyet ayrımcılığı gibi olumsuz konular üzerinde durulur." Sosyal Bilim Çalışmaları Dersi Öğretim Programı'nda "Hak ve özgürlüklerle ilgili kurum ve kuruluşların çalışmalarını araştırır. Ülkemizin taraf olduğu BM İnsan Hakları Evrensel Beyanname, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), Çocuk Hakları Sözleşmesi incelenir. Bu belgelerin günlük hayatımız üzerindeki etkisi tartışılır." Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda "10.2.7. Güncel verilerden yararlanarak Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini analiz eder. Türkiye nüfusunun cinsiyet yapısı verilirken toplumsal cinsiyet adaleti ve eşitliğine değinilir." T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Programı'nda *"Hukuk alanında meydana gelen gelişmelerin toplumsal hayata yansımalarını kavrar. Hukuki düzenlemelerin gerekçeleri kısaca açıklanır. Türk Medeni Kanunu'nun aile yapısında ve kadının toplumsal statüsünde meydana getirdiği değişim vurgulanır."* kazanım ve açıklamaları bulunmaktadır.

Bakanlığımız Din Öğretimi Genel Müdürlüğünce 19 öğretim programı ve 45 ders kitabı, Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce 47 alan 105 dalda 9. sınıfın tamamı ilgili ilkeler doğrultusunda güncellenmiş ve hazırlanmıştır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce orta ve ağır düzeyde zihinsel engeli ve otizmi olan öğrencilere yönelik 29, okul öncesi ve erken çocukluk dönemindeki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere 2, görmeyen/az gören öğrencilere yönelik 3 adet öğretim programı oluşturulmuş ayrıca bu öğretim programları doğrultusunda 88 adet eğitim aracının dağıtımı yapılmış, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine giden özel eğitim öğrencileri için 7 engel grubuna yönelik destek eğitim programları hazırlanmış, farklı engel gruplarındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik ahşap eğitim materyalleri setleri hazırlanarak okullarımıza ulaştırılmış, 2021 yılında 3.000 setin dağıtımı tamamlanmıştır. Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce 2020-2021 eğitim öğretim yılında 146 ders kitabı ve eğitim aracı; 2021-2022 eğitim öğretim yılında ise 155 ders kitabı ve eğitim aracı söz konusu ilkeler de dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Bununla birlikte belirtilen konular, ders kitapları dışında hazırlanan çalışma kitapları, akademik destek materyalleri, dijital içerikler vb. öğretim materyallerinde de dikkate alınmaktadır.

Bakanlığımız tarafından başta mevsimlik tarım işçilerinin çocukları olmak üzere dezavantajlı grupta yer alan çocukların eğitime devamları konusunda da çalışmalar titizlikle yürütülmektedir. Mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçerlerin çocuklarının okullaşmasına yönelik tedbirler kapsamında 64. Hükümet'in 2016 Yılı Eylem Planı'nda yer alan *"Mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçerlerin çocuklarının okullaşmasına yönelik tedbirler alınacak."* maddesinin sorumluluğu gereği; 81 il düzeyinde yıl içerisinde aralık ve haziran aylarında Genelge kapsamında yapılan faaliyetlere ilişkin raporlar alınmaktadır. Bu raporlar doğrultusunda illerin ihtiyaçları ve güçlü yönleri tespit edilmekte, yaz döneminde öğrencilere ihtiyaç olması halinde telafi eğitimleri verilmekte, okuma, yazma ve matematik alanında destekleyici eğitim materyalleri ve ders dışı eğitim verilmekte, okul öncesi başta olmak üzere okullaşma ve devamın artırılması çalışmaları kapsamında karavan sınıflar, çadır sınıflar, Mevsimlik Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi (METİP) Merkezleri oluşturulmakta, halk eğitimi merkezlerinde öğrenme eksikliklerinin giderilmesi için yarıyıl ve yaz tatillerinde yetiştirme ve destekleme kursları ile sosyal etkinlik çalışmaları yapılmakta, öğrencilere ihtiyaç olması halinde özel eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi için il/ilçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu ve Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlükleri ile koordine olunmakta, öğrencilerin giyim, kırtasiye gibi ihtiyaçlarının il/ilçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından temin edilmesi hükümleri düzenlenmekte, Başbakanlık Genelgesi ve Çocuk İşçiliği ile Mücadele Deklarasyonu kapsamında ulusal çapta bir proje olan *"Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi Projesi"* ile Bakanlıkların toplamış oldukları verilerin paylaşılması sağlanmakta, taşınabilir eğitim yoluyla okula erişimleri kolaylaştırılmakta, taşınabilir eğitim kapsamına alınamayan yerleşim yerlerinde mobil, prefabrik ve benzeri sınıflar açılmakta, öğrencilerin Şartlı Eğitim Yardımlarından faydalanabilmesi sağlanmakta, öğrenci ailelerinin halk eğitimi merkezlerinde meslek edindirme kurslarına ve okuma yazma kurslarına katılımı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

desteklenmekte, eğitim ortamlarının kalitesinin artırılması için materyal ve donatım desteği sağlanmaktadır.

Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinesinde mevsimlik tarım işçisi çocuklarının en yoğun olduğu illerin temsilcileri ile toplantılar yapılarak iyi uygulama örnekleri, illerin sorunları ve çözüm önerileri değerlendirilmektedir. Toplantılarda ayrıca akademisyen sunumları ile okul iklimi ve kapsayıcı yaklaşım konusunda okul müdürleri bilgilendirilmektedir. Mevsimlik tarımın yoğun olduğu çadır alanlarına yaz dönemi okulları kapsamında ziyaretler yapılmakta ve sorunlar yerinde tespit edilerek il yönetimi ile çözümler oluşturulmaktadır.

Ortaöğretim kademelerinde herkesin eğitime erişiminin sağlanması amacıyla yürütülen çalışmalarda özellikle kız öğrencilerin ortaöğretime tam erişiminin sağlanması konusuna gerekli önem gösterilmektedir. Bu kapsamda; öğrencilerin devamsızlığını ve lise öğrenimi sırasında okul terki riskini azaltmak amacıyla UNICEF iş birliği ile “Ortaöğretime Uyum Programı” başlatılmıştır. Program, öğretim yılının ilk günlerinde öğrenciler ve velilerle birlikte yürütülecek bir dizi faaliyetten oluşmaktadır. Bu faaliyetler, veli ve öğrencilerin lise öğretiminin tüm yönleriyle (okul binaları, faaliyetler, personel ve kendilerinden beklenenler dâhil) ilgili bilgilendirilmesi, öğrencilerin ortaöğretime uyum sağlamalarını kolaylaştıracak becerilerle donatılması, öğrencilerin akademik ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, koruyucu ve destekleyici bir eğitim ortamı oluşturulması olarak tanımlanan dört ana hedefe ulaşmak için tasarlanmıştır. Bakanlığımız tarafından Eylül 2018’de ulusal bir program olarak onaylanan Ortaöğretime Uyum Programı, tüm ortaöğretim okullarında her yıl öğretim yılının başında uygulanmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız Ortaöğretim Genel Müdürlüğü koordinesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğü iş birliğinde, herkesin eğitim ve öğretime erişimini sağlayarak ve erken okul terki/devamsızlık ile mücadele ederek eğitsel kazanımları ve beceri düzeylerini öne çıkarmak amacıyla başlayan ve 2021-2024 yılları arasında 30 ay süreyle Türkiye genelinde yürütülen/yürütülecek olan “IPA-II Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Operasyonu” kapsamında faydalanıcılarının seçiminde kadın ve erkeklerin hizmetlere eşit erişiminin sağlanması ilkesi ana kriterlerden biri olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığımıza bağlı eğitim kurumlarına ait istatistiki bilgiler http://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=424 adresinde yayımlanan Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2020/21 kitabında ve <http://istatistik.meb.gov.tr/> adresinde yer almaktadır.